

Puudutusatlas arkikäyttöön

Jouko Kähkönen

**David L Brown. Atlas of Regional Anesthesia, 2005.
3rd Edition W.B. Saunders 2005. ISBN 1-4160-2239-2**

David L. Brownin puudutusatlasen kolmas painos ilmestyi lokakuussa 2005. Kirjan ilmiasu ja kappalejaottelu ovat varsin selkeät. Eri puudutustekniikat on esitetty melko kattavasti päästä varpaisiin. Tekniikoiden kirjo ulottuu tavallisista leikkaussalipuudutuksista aina vaativampiin läpivalaisutekniikalla suoritettaviin puudutuksiin saakka, esimerkkinä pleksus ke-liakuksen blokadi.

Käsi- ja jalkapuudutusten paikkaukseen kyynärpään ja ranteen tasolta on havainnolliset ohjeet. Kainalopuudutuksissa suositellaan useamman hermon hakemista stimulaattorin avulla, mikä kuvastaa tämän hetken yleistä käsitystä. Mukaan on otettu kaikki viime aikoina kirjallisuudessa esillä olleet modernit raajojen johtopuudutustekniikat. Lopussa on myös osio kipulääkärin praktiikassaan tarvitsemista puudutustekniikoista. Kirjo kuvastanee kirjoittajan omia mieltymyksiä ja esimerkiksi silmänpuudutusmenetelmät on esitetty melko suppeasti ja peribulbaaritekniikka puuttuu.

Anatomiset kuvat eri tekniikoiden yhteydessä on piirretty varsin havainnollisiksi, ja valokuvat on jätetty vähemmälle. Kirjassa on myös erittäin selkeät kuvat hermojen sekä juurisegmenttien hermotusalueista, luutunto mukaan lukien. Lähestymistapa vaikuttaa hyvin harkitulta. Usein valokuvia on vaikea saada kirjaan selkeään muotoon, ja puudutustekniikoiden esittely valokuvien saattaa antaa melko sekavan vaikutelman.

Kirja ei pyri olemaan tieteellinen referaatti eri puudutustekniikoista vaan lähinnä kirjoittajan ja hänen avustajiensa henkilökohtainen näkemys eri puudutustekniikoiden soveltuvuudesta ja toteuttamistavasta. Puudutukset onkin esitelty havainnollisesti, ja kunkin tekniikan yhteydessä on ”pätkänkuoressa” osio, jossa kerrotaan kyseisen tekniikan indikaatiot, edut ja vinkkejä.

Puudutusaineiden farmakologia ja toksikologia on esitelty melko ylimalkaisesti ja adjuvantteja kä-

sittellään vain adrenaliinin osalta. Itse olisin tässä kaivannut hiukan akateemisempaa otetta ja merkittävimpien tutkimusten referointia. Myös opiaattien käyttö puudutusten lisänä perusteluineen olisi ollut hyvä ottaa mukaan tämänkaltaiseen teokseen.

Katetrien käyttö johtopuudutusten yhteydessä ja niiden tunnelointi on esitetty varsin hyvin. Tunneloinnista näkee harvoin yhtä selkeitä ja havainnollisia ohjeita. Kirjoittaja itse lienee mieltynyt erityisesti stimuloitavien katetrien käyttöön, koska niiden asettamista ja käyttöä käsitellään varsin laajasti. Kustannuspuolta ei kuitenkaan tuoda esille.

Ultraäänen käytöstä puudutusten yhteydessä kirjassa on vain yksi pieni kappale. Tämä on modernissa puudutusoppaassa selkeä puute. Vaikka ultraäänianturin käyttöä ei yksityiskohtaisesti ja kuvien käytäisikään läpi jokaisen puudutusmenetelmän kohdalla, toivoisi kirjasta löytyvän edes jonkinlaisia esimerkkikuvia käyttökelpoisen ja laajenevan tekniikan soveltamisesta. Lisäksi hermorakenteiden UÄ-kuvantamisen perusperiaatteet olisi ollut hyvä käsitellä. Ilmeisesti aihe on kuitenkin vielä niin tuore, että saamme vielä jäädä odottelemaan kirjaa, joka käsittelee laajasti ultraäänianturin käyttöä puudutusten yhteydessä. ESA:n kokouksessa Madridissa mainittiin, että tällainen on tulossa, mutta ajankohdasta ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Kaikenlaisen puuduttamisen perusta on hyvä anatomian tuntemus. Brown onkin koonnut kirjaansa varsin havainnolliset anatomiset piirroksot. Tämä puudutusatlas sopiikin selkeytensä vuoksi nopeasti käytettäväksi lähdeoteeksi kaikille puudutuksia tekeville niin leikkausaleihin kuin kipupoliklinikoillekin. Syvällisempää tietoa ja tieteellistä referointia siitä on kuitenkin turhaa etsiä. □

Jouko Kähkönen

Erikoislääkäri

Reumasäätiön sairaala